



BUDAPEŠŤIANSKY SLOVAK

ČASOPIS SLOVENSKEJ SAMOSPRÁVY BUDAPEŠTI

XXIX. ROČNÍK

1. ČÍSLO

APRÍL 2024



Foto: Eubomíra Fallerová



Foto: LF

Koordinačná porada SSB
4. strana



Foto: LF

Živé cyrilo-metodské dedičstvo v Budapešť
8. strana



Foto: LF

Budapešťianski seniori s novým vedením
12. strana



Foto: Archív Ozveny

Obdivuhodná minuloročná činnosť Ozveny
12. strana



Foto: LF

Deň žien s malokerešskými krojmi
13. strana



Foto: LF

Medzinárodný deň žien v Zugló
13. strana

Sme pripravení na voľby do národnostných samospráv



Foto: LF

Začiatkom leta nás čaká volebný maratón. 9. júna pristúpime k volebným urnám a odovzdáme svoje hlasy kandidátom politických strán do európskeho parlamentu, do obecných a župných samospráv, na posty starostov miest a obcí. V ten istý deň sa budú konať aj voľby členov miestnych, oblastných (regionálnych) a celoštátnych národnostných samospráv.

V radoch Slovákov žijúcich v Budapešti už dlhé mesiace prebiehajú prípravy na voľby do slovenských samospráv pôsobiacich v jednotlivých mestských častiach hlavného mesta. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov v roku 2022 celkový počet občanov, ktorí sa hlásili k slovenskej národnosti, bol 2 909, z toho 2 092 bolo maďarskej štátnej príslušnosti. Tieto údaje sú prvým najdôležitejším východiskovým bodom z hľadiska vypísania volieb do národnostných samospráv. Volebný zákon totiž stanovuje podmienku, že voľby do národnostnej samosprávy na miestnej úrovni môžu byť vypísané len tam, kde sa hlási k danej národnosti najmenej 25 obyvateľov. V hlavnom meste tejto podmienke vyhovuje všetkých 23 mestských častí. Podľa počtu prihlásených národnostných obyvateľov v lokalite, teda aj mestskej časti Budapešti, sa určí, koľkočlennú (3 či 5) národnostnú samosprávu si daná národnosť môže založiť. Ďalšou dôležitou podmienkou je, že národnostnú samosprávu v danej lokalite môžu voliť len osoby, ktoré

tam majú zaregistrovaný trvalý pobyt a sú úradne zaregistrované ako národnostní voliči.

Kandidátov do národnostných samospráv sú oprávnené navrhnúť občianske organizácie, ktoré vo svojich stanovách majú doslova uvedené, že zastupujú záujmy danej národnosti. V Budapešti tejto podmienke vyhovelo viac nominačných organizácií: Spolok Slovákov z okolia Pešti Dolina, Identita, Budapeštiansky slovenský spevácky zbor Ozvena a Spolok na zachovanie ľudových kultúrnych tradícií Rákosvölgye. Tieto subjekty pracovali v úzkej súčinnosti pri zostavovaní zoznamov kandidátov.

Slovenská samospráva Budapešti už od konca minulého roka na všetkých podujatiach pripomínala účastníkom dôležitosť zápisu do zoznamu národnostných voličov. Na tohoročnej koordinačnej porade usporiadanej koncom februára parlamentný hovorca Slovákov v Maďarsku **Anton Paulik** podrobne informoval o priebehu volieb do národnostných samospráv. Aj v našom časopise sme pravidelne venovali pozornosť tejto téme.

Po oficiálnom vyhlásení dátumu volieb uvedené nominačné organizácie rozbehli intenzívnu aktivitu zameranú na výber vhodných kandidátov do jednotlivých obvodných slovenských volených zborov a do Slovenskej samosprávy Budapešti. Predstavitelia nominačných organizácií, ako aj samotní kandidáti vyhľadali registrovaných ná-

rodnostných voličov a požiadali ich o písomné vyjadrenie podpory navrhovaných kandidátov. Formuláre obsahujúce tieto vyhlásenia odovzdali miestnym volebným kanceláriám spolu s kandidačnými listinami. Vďaka aktivistom sa podarilo navrhnúť a zaregistrovať do stanoveného termínu, 7. mája, spoločné kandidačné listiny do 20 samospráv na obvodnej úrovni, ako aj do slovenskej samosprávy hlavného mesta. To znamená, že v ďalšom volebnom období by v Budapešti k doterajším 16 miestnym slovenským samosprávam mohlo pribudnúť ďalších päť. Je potešiteľné, že o činnosť v slovenských samosprávach sa podarilo vzbudiť záujem aj mladých ľudí.

Na základe súčasného stavu priprav mám dojem, že sa nám podarilo nielen splniť podmienky k tomu, aby v mestských častiach, kde doteraz pôsobili slovenské samosprávy, bola zabezpečená kontinuita ich práce, ale aj rozšíriť sieť slovenských samospráv o také obvody, kde doteraz nepôsobili, resp. pred časom zanikli slovenské volené zbory.

Hodno dodať, že mandát súčasných samospráv končí až koncom októbra tohto roka a novozvolení poslanci sa ujmú svojej funkcie až začiatkom novembra. Verím, že počas skoro polročného prechodného obdobia sa podarí vytvoriť dobré podmienky pre riadne a plynulé odovzdanie agendy zo strany dosluhujúcich samospráv novozvoleným zastupiteľským zborom.

Pavol Beňo

Koordinačná porada SSB



Po dlhšej odmlke opäť zvolala *Slovenská samospráva Budapešti* na čele s predsedníčkou **Editou Hortiovou** poslancov slovenských samospráv pôsobiacich v hlavnom meste na koordinačnú poradu. Zišli sme sa 27. februára v knižnici *Materskej školy, základnej školy, gymnázia a žiackeho domova s vyučovacím jazykom slovenským*, aby sme sa navzájom oboznámili s plánovanými programami a hlavne aby sme sa pripravili na blížiacu sa komunálnu voľbu, paralelne s ktorými sa budú konať voľby do národnostných samospráv.

Privítali nás **Edita Hortiová** a riaditeľka školy **Monika Szabová**, ktorej veľmi dobre padlo, že za dejisko stretnutia si SSB zvolila ich inštitúciu. Ako povedala, tu sme vždy srdečne vítaní a veľmi si váži, že školu pokladáme za rovnocenné dejisko národnostného života. Veľmi by ju potešilo, keby sme sa zoznámili aj s jej mnohotvárnymi programami. Po týchto hrejivých slovách nám **Edita Hortiová** oznámila smutnú správu – vo veku 56 rokov navždy opustila naše rady poslankyňa Slovenskej samosprávy III. obvodu Budapešti, učiteľka **Zuzana Karkušová**, rodáčka zo Slovenského Komlóša. Jej pamiatku sme si uctili minútou ticha. Následne pani predsedníčka vyzvala prítomných, aby v rámci svojich možností aj v tomto roku finančne prispeli na vydávanie časopisu *Budapeštiansky Slováčok* a aby sa prejavili aj ako autori článkov. Nasledovali

informácie o programoch SSB, obvodných slovenských volených zborov a slovenských občianskych organizácií pripravovaných na prvý polrok.

Pozvaný hosť, parlamentný hovorca Slovákov v Maďarsku **Anton Paulík** poskytol prítomným poslancom praktické informácie o blížiacich sa voľbách. Podľa informácií Národnej volebnej kancelárie budú voľby vypísané v období medzi 11. marcom a 1. aprílom. S ohľadom na momentálne zmeny na poste prezidenta Maďarska v čase porady bolo možné len predpokladať, že sa uskutočnia 9. júna. Isté je, že v jeden deň budeme voliť poslancov do orgánov samospráv miest a obcí, do národnostných samospráv, ako aj do Európskeho parlamentu. Obálky a hlasovacie listiny budú mať rôznu farbu, pre nás najdôležitejšia bude zelená farba a ešte dôležitejšie bude vložiť vyplnené listiny do obálky a **obálku zalepiť!** Hlasy v nezalepených obálkach budú **neplatné**. Pre nás je dôležité nájsť a presvedčiť Slovákov, ktorí sa doteraz nezaregistrovali na zoznam slovenských voličov, aby tak urobili. Doteraz je na tomto zozname registrovaných vyše jedenásťtisíc voličov a je dôležité, aby tento počet rástol. Na zoznam sa môže prihlásiť každý plnoletý Slováčok žijúci v Maďarsku s maďarským občianstvom a trvalým bydliskom v Maďarsku. Kto sa už raz zaregistroval, ten je uvedený na zozname a nepotrebuje znovu zažiadať o zápis.

Anton Paulík podrobne hovoril aj o navrhovaní kandidátov za národnostných poslancov. Kandidačné listiny, teda zoznamy kandidátov, môžu zostavovať len zaregistrované občianske organizácie. Za kandidáta môže byť navrhnutý len ten, kto je zaregistrovaný ako slovenský volič. Na koordinačnej porade odznelo mnoho iných užitočných informácií, ktoré sú dostupné v maďarskom a v slovenskom jazyku na webovej stránke **Antona Paulíka**.

Zaujímavosťou tohtoročných volieb je, že novozvolené zbory sa ujmú práce až niekedy v priebehu októbra. Dovtedy budú národnostné samosprávy spravovať predchádzajúce volené zbory.

Po vystúpení **Antona Paulíka** nasledovala diskusia, v ktorej okrem iného odznelo, že by bolo dobré uverejniť informácie o voľbách do národnostných samospráv, výzvu k registrácii a účasti vo voľbách v novinách, resp. časopisoch jednotlivých obvodov, bezplatne doručovaných obyvateľom mestských častí. Tak by sa dostali ku všetkým občanom, ktorí sa počas sčítania obyvateľov hlásili k slovenskej národnosti. Na záver A. Paulík konštatoval, že nestačí sa len zaregistrovať, treba svoj hlas aj odovzdať, aj keď na zvolenie kandidáta postačuje aj jeden jediný hlas.

Koordinačnú poradu SSB ukončilo skromné pohostenie a priateľské rozhovory.

Memoáre Pilišana v Budapešti



„Pre mňa je **Gregor Papuček** svedomím Slovákov v Maďarsku, o ktorom som už pred tridsiatimi rokmi napísal, že keby nebol, museli by sme ho vymyslieť. Myslel som to vážne,“ povedal konateľ vydavateľstva SlovakUm, novinár a básnik **Imrich Fuhl** na úvod autorskej besedy, ktorá sa konala posledný februárový deň v Dome národnosti XIII. obvodu Budapešti. Zišli sa tam priaznivci slovenského písaného slova, aby spolu oslávili novú knižku z pera **Gregora Papučka**, ktorá uzrela svetlo sveta minulý rok pod zaujímavým titulom (aj obsahom) *Memoáre alias Pamäti rodáka starobylej dedinky Pleš (dnes Mlynky)*.

Slovenská samospráva XIII. obvodu je veľmi aktívna vo všetkých oblastiach národnostného bytia. Zvlášť je potešiteľné, že sa venuje aj komornejšie ladeným sféram, akou je literatúra. Vždy koncom zimy, alebo začiatkom jari, keď ešte nie je veľa podujatí, organizuje literárne stretnutia. Tento rok výber padol na básnika, ktorý minulý rok oslávil 85. narodeniny a pri tejto príležitosti mu spoločnosť *SlovakUm, s. r. o.*, vydala už spomínané memoáre. Ako na úvod povedala predsedníčka hostiteľského zboru **Eva Fábianová**, básnik nás vždy prekvapí nejakou novinkou, či sú to detské básne, ktoré možno zhudobniť, či epitafy alebo haiku, neustále obnovuje paletu slovenskej literatúry v Maďarsku. Tak sa stalo aj teraz, keď vydal prvú knižku s takýmto obsahom.

Predtým, ako sa slova ujali básnici,



Foto: LF

gymnazistky budapeštianskej slovenskej školy pod vedením profesorky **Anity Holej** predviedli literárne pásmo, ktorým predstavili autora **G. Papučka**. **Zorka Nagyová** a **Luca Kováčsová** očarili publikum krásnou recitáciou a **Dóra Trenková** nám povedala nielen fakty o básnikovi, ale zároveň porozprávala aj o svojich pocitoch pri čítaní jeho básní, resp. prečítala svoju obľúbenú.

Po takomto úvode už nasledoval rozhovor dvoch básnikov, dvoch Mlynčanov, Pilišanov o dávnych a menej dávnych udalostiach.

„Keby sme nemali Gregora, tak by nás nemal kto upozorňovať na také 'maličkosti', ako je podstata bytia národnosti, teda materinský jazyk,“ uviedol **I. Fuhl** časť, v ktorej sme sa dozvedeli, ako sa naučil aktívny vojak z Vacova po rusky len preto, lebo ho vyslali na istý čas do Leningradu ako tlmočníka. Príhoda, ako tam pozval svoju mamu na návštevu a ako sa ona dohovorela s miestnymi bez znalosti

ruštiny, iba svojím materinským jazykom, pilišskou slovenčinou, bola ako z dobrodružného románu. Hostia sa rozprávali aj o tradičných ľudových zvykoch v Mlynkoch, napr. ako sa dievčatá spievajúc prechádzali po Hornej uličke, alebo aká dôležitá je zbierka pilišských piesní *Zahučali hory*, ktoré pozbieral **G. Papuček** a ktorá dodnes slúži ako základ tradičnej spevnej kultúry Slovákov v Mlynkoch. Podobne veľkú zásluhu má **Gregor Papuček** aj na zaznamenaní miestnej histórie, ktorú zvečnil v dvojjazyčnej publikácii *Mlynky a okolie*. Táto monografia obsahuje aj maďarskou verejnosťou nie vždy uznávané teórie, predsa ich ešte nikto nevyvrátil.

Reč bola aj o **Móricovi Beňovskom**, o národnostnom samosprávnom systéme, samozrejme, o *Škole milovníkov literatúry*, čo bola rubrika nášho básnika v *Ľudových novinách*, ale aj o slovenskom školstve, o Slovenoch a slovanských názvoch maďarských osád. **G. Papuček** spomenul aj trojuholník Trnava-Voderady-Šelpice, odkiaľ prišli predkovia dnešných Mlynčanov.

Redaktor a technický redaktor publikácie, syn autora, redaktor *Ľudových novín* **Zlatko Papuček** skromne poznamenal, že s knihou nemal veľa roboty, vyradil iba tie časti, ktoré sa týkali bezprostredne jeho a s ktorými sa nechcel podeliť so širokou verejnosťou. Publikáciu vytlačili v Tlačiarňi Croatica, s. r. o., a zaobstarat' si ju môžete v redakcii *Ľudových novín*.

ef (EN)

Slovenský deň v evanjelickom



Foto: LF

V evanjelickom kostole v Békáshmederi (III. obvod hlavného mesta) sa tretia januárová nedeľa už viac ako 15 rokov nesie v znamení *Slovenského dňa*. *Evanjelický cirkevný zbor v Csillaghegyi* spolu so *Slovenskou samosprávou Starého Budína-Békáshmederu* sa totiž rozhodli, že akcie *Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov* obohatia celodenným slovenským duchovným a kultúrnym programom.

Ekumenický sviatok, ktorý v tomto roku pripadol na 21. januára, otvorila predsedníčka *Slovenskej samosprávy III. obvodu*, presbyterka **Edita Hortiová**, ktorá účastníkov pozdravila po slovensky a hovorila o peknej tradícii slovenských akcií v kostole. Zvlášť privítala evanjelického duchovného zo Slovenského Komlóša **Attilu Spišáka**, ktorý kázal slovo Božie, ako aj dirigenta stáleho účastníka *Slovenského dňa*, *Budapeštianskeho slovenského speváckeho zberu Ozvena* **Ádáma Balázsa Galambosa** a klaviristu **Jánosa Bacsího**.

Po slávnostnom úvode bohoslužbu spojenú s Večerou Pánovou slúžili miestny evanjelický farár **Zoltán Réz-Nagy** a **A. Spišák**. „*Po Mojžišovi a učeníach apoštola Pavla je podľa Biblie našou najväčšou úlohou hľadať Hospodina a máme ho nielen hľadať, ale ho aj prijať do duše,*“ povedal **A. Spišák** na základe tretej kapitoly Knihy Mojžišovej. Potom sa zamyslel nad tým, ako vykonávame svoju vedúcu funkciu, totiž, či vieme viesť naše rodiny, naše komunity, cirkevné zbory. Pripomenul, že Hospodin pripravoval Mojžiša na jeho úlohu celý život, ved' nie náhodou nechal jeho košík vyplávať práve pri faraónovej rodine – takto chcel zaistiť, aby vyrastal v čo najlepších podmienkach a potom ho chránil počas celého života, aby napokon práve Mojžiš vyviedol vyvolený národ do zeme zaslúbenej. Predniesol aj paralelu so svojím životom. Po skončení bohosloveckej fakulty ho chceli poslať do Slovenského Komlóša, ale on si ešte

netrúfal viesť takýto zbor. Po službe v Pät'kostolí, Bratislave a Budapešti napokon už skoro dvadsať rokov slúži v tejto dolnozemskej slovenskej metropole. Spomenul aj príchod prvých slovenských rodín do ich „zeme zaslúbenej“, na miesto dnešného Slovenského Komlóša, kde mohli slobodne vyznávať svoju vieru, postaviť kostol a založiť si osadu. Viera bola základným morálnym pilierom ich života.

Na konci bohoslužby obaja farári slúžili dvojazyčnú Večeru Pánovu. Bohoslužba skončila Áronovským požehnaním, ktoré prijali veriaci z III. obvodu Budapešti, obyvatelia domova *Gaudiopolis*, ako aj členovia a aktivisti ďalších obvodných slovenských samospráv. Nasledovalo vystúpenie speváckeho zboru *Ozvena*, ktorý potešil účastníkov svojím prekrásnym viachlasným prednesom cirkevných skladieb a vytvoril tak v kostole ozajstnú slávnostnú atmosféru. Pri tejto príležitosti sa uskutočnila aj premiéra najnov-

kostole v III. obvode

šieho repertoára zboru, slovenských ľudových piesní zo zbierky *Bélu Bartóka* v prepise *Miklósa Csemiczkeho*.

Po agapé, na ktorom ponúkali kapustnicu a bryndzové halušky, ako aj domáce koláče, popoludňajší program Slovenského dňa pokračoval prednáškou *Attilu Spišáka* o službách a aktivitách evanjelického cirkevného zboru v Slovenskom Komlóši s názvom *Viditeľne evanjelický*. Slovné spojenie je mottom *Evanjelickej cirkvi v Maďarsku*. V Slovenskom Komlóši má miestny evanjelický cirkevný zbor v rámci diakonie mnohostranné aktivity. Ako *A. Spišák* povedal, nápad o jednotnom vystupovaní si priniesol zo svojej „mimocirkevnej práce“, nakoľko predtým, ako sa stal farárom, pracoval v nemeckej firme, ktorá dbala na to, aby aj navonok pôsobila jednotne. Takto majú všetci zamestnanci ich diakonie rovnaké tričká, logo cirkevnej obce sa nachádza nielen na budovách, ale aj na autobusoch, ktorými vozia deti, alebo rozvážajú jedlo. Odkedy je tomu tak, „*je nás plný Komlós*“, povedal s úsmevom farár. V rámci ich diakonie pôsobí dom dôchodcov, klub seniorov, opatrovateľská služba, verejné stravovanie a starostlivosť o osoby so závislosťou s denným pobytom, prevádzkujú materskú školu a Dom remesiel, v ktorom si prídu na svoje všetky vekové skupiny. V rámci samostatného klubu sa pravidelne schádzajú mamičky s malými deťmi, pôsobí Spolok žien a skutočne pestrou činnosť vyvíja Komlóšska evanjelická mládež. Cirkevný zbor zabezpečuje prevádzku starého i nového cintorína. V súčasnosti má vyše sto zamestnancov, v domove žije 57 seniorov (v súčasnosti čakajú na rozhodnutie ministerstva vo veci rozšírenia o ďalších šesť miest) a denne sa starajú približne o 250 ľudí. Nedávno rozbehli službu podpory bývania pre osoby so závislosťou. Vlastnia 120 hektárov pôdy a čo je rarita, komlóšsky slovenský evanjelický zbor má vlastné stádo oviec druhu racka, približne 1000 kusov.

Attila Spišák spomenul aj to, že v rámci jubilejného týždňa, ktorým si v decembri 2021 v Slovenskom Komlóši pripomenuli 275. výročie vzniku miestneho evanjelického cirkevného zboru, štyria evanjelickí biskupi vysvätili obnovenú a rozšírenú kaplnku. V kaplnke odvtedy slúžia bohoslužby od októbra do marca, resp. dovtedy, kým počasie nedovolí, aby sa Božie služby konali v kostole.

Skoro dvojhodinová prednáška nadchla prítomných, ktorí sa zhodli v tom, že sa stretnú aspoň o rok, ale podľa možnosti aj na iných slovenských podujatiach.

Čo je Týždeň modlitieb?

Tradičný *Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov* sa koná od 18. do 25. januára. Tohtoročné podujatie pripravilo indické hnutie kresťanských študentov. Zamýšľali sa nad úryvkom z Knihy proroka Micheáša (Mi 6, 6 – 8), z ktorého vybrali tému celého týždňa: „*Čo žiada od nás Boh?*“ „*Len to, aby si zachovával právo, miloval milosrdenstvo a pokorne chodil so svojim Bohom*“, odpovedá prorok Micheáš. Práve rôznym spôsobom tohto chodenia s Pánom sa venovalo osem ďalších tém jednotlivých dní modlitbovej oktávy.

Týždeň modlitieb navrhol v roku 1908 Paul Wattson tak, aby modlitby prebiehali v dňoch medzi sviatkami sv. Petra (Katedra) a sv. Pavla (Obrátenie), čo im dodalo symbolický význam. Na južnej pologuli sú v januári prázdniny, takže cirkvi organizujú Týždeň modlitieb v inom termíne, napríklad v období sviatkov Zoslania Ducha Svätého, ktoré tiež symbolizujú jednotu Cirkvi. Každoročne na tento týždeň pripravujú texty – príručku ako pomoc pre ekumenické liturgické slávenia.

Na Slovensku a v Maďarsku sa pri tejto príležitosti uskutočňuje viacero ekumenických bohoslužieb a stretnutí, ako aj tzv. výmena kazateľnice, počas ktorej sa duchovní jednotlivých zborov vymenia a slúžia bohoslužbu v inom zbore.

Slovenská samospráva Budapešti

Edita Hortiová
predsedníčka

Pavol Beňo
zástupca predsedníčky

Levente Galda
Rozália Papová Polereczká
Júlia Szabová Marloková
Zuzana Szabová
Monika Szelényiová

Sekretárka:
Eubomíra Fallerová

Adresa SSB:
Akadémia ul. 1, Budapešť 1054
Telefón: 374-0635
E-mailová adresa:
ssambp@gmail.com

Redakcia

Eubomíra Fallerová
šéfredaktorka

Vlasta Zsakaiová
jazyková redaktorka

Edita Hortiová
Pavol Beňo

Živé cyrilo-metodské dedičstvo v Budapešti

S predsedníčkou občianskeho združenia CYRILOMETODIADA **Danieľou Suchou** sme sa po prvý raz stretli pred pár rokmi pri *súsoší sv. Cyrila a Metoda v Blatnohrade*. Odvtedy nám často posielala informácie o podujatiach združenia organizovaných na Slovensku. Tentoraz nás na naše počudovanie pozvala do slovenskej školy v Budapešti na *filatelistickú výstavu Živé cyrilo-metodské dedičstvo*, ktorú 12. februára usporiadali *OZ CYRILOMETODIADA, Nadácia PRO PATRIA a Klub filatelistov 52-46 Močenok* pri príležitosti 1155. výročia smrti sv. Konštantína Cyrila.

Výstavu usporiadanú na pôde *Materskej školy, základnej školy, gymnázia a žiackeho domova s vyučovacím jazykom slovenským v Budapešti* otvorila jej riaditeľka **Monika Szabová**, ktorá privítala prominentných hostí a slovo odovzdala *Daniele Suchej*. Tá sa prítomným prihovorela veršom **Karola Strmeňa**: *Žalm cyrilo-metodský: Iskoni bě Slovo i Slovo bě u Boga i Bog bě Slovo, zvelebujeme ťa dedičstvo Cyri-lovo, dedičstvo Metodovo...*

O cyrilo-metodskej misii hovoril *historik a filozof Anton Hrnko*, konateľ *Nadácie PRO PATRIA* podporujúcej rozvoj slovenského národného života. Poďakoval, že sme prejavili záujem o niečo, čo sa nás týka, čo je súčasťou nášho národného bytia. Ako povedal, Cyril a Metod nedoniesli na naše územie kresťanstvo, to sem prinášali pred nimi mnísi z Írska, dnešného Nemecka a Talianska. Kresťanstvo tu už bolo. Cyrilo-metodská misia v dejinách slovenského národa je ale aj kresťanská, aj politická. Keď knieža Rastislav chcel zabezpečiť slobodu a nezávislosť svojej ríše, musel si zabezpečiť aj nezávislosť cirkevnú. Najskôr sa obrátil na Rím, kde ale nepochodil. Potom sa obrátil na Carhrad. Ani ten mu celkom nevyhovelo, lebo územie vtedajšej Veľkej Moravy jurisdikčne patrilo Rímu, napriek tomu tam vyslal misionárov, politikov, mysliteľov, ktorí doniesli niečo nové do

stredoeurópskeho priestoru a vôbec nové do latinskej cirkvi – kázanie služieb Božích v národnom jazyku. Priniesli písmo, preklady svätých kníh síce v jazyku z oblasti Solúna, ktorý ale bol v tomto priestore zrozumiteľný. Tento jazyk sa tu udomácnil, bol obohatený z domácich zdrojov a prispôbený jazyku, ktorý sa používal na našom území. Pán Hrnko spomenul jednu zaujímavosť, že slovo *hej* používané v tom období vo význame slova *áno* sa dodnes používa výlučne u Slovákov. Keďže však Cyril a Metod boli cudzincami v antickom svete, keď chceli, aby ich misia pokračovala, museli ísť do Ríma, kde vymohli od pápeža, že náš jazyk sa stal *štvrtým bohoslužobným jazykom v latinskej cirkvi*. Keď pápeži zakázali staroslovienčinu, trvalo ďalších tisíc rokov, kým Vatikán na druhom vatikánskom koncile z roku 1963 umožnil zaviesť na katolíckych omšiach používanie národných jazykov.

Možnosť hlásať Božie slovo vo svojom jazyku bolo v tej dobe niečo obrovské, čo malo veľký význam, pretože tento jazyk stál na začiatku našej národnej kultúry, na začiatku našej národnej literatúry, na začiatku našej suverenity. A že sa skutočne používal dokázali maďarskí archeológovia prednedávnom v Blatnohrade. Celé naše dejiny boli spojené s tým, že sa tu uzákonil národný jazyk, ktorý sa používal celé ďalšie storočia. Cyrilo-metodská misia bola taká významná a dôležitá, že si ju Slováci vpísali do svojho základného zákona. Cyrilo-metodskú tradíciu možno realizovať rôznym spôsobom, napríklad zobrazovaním na najmenšom umeleckom diele, na známke, povedal Anton Hrnko a odovzdal priestor **Jozefovi Kútneho**, prvému predsedovi *Klubu filatelistov 52-46 Močenok*.

Jozef Kútny vyjadril veľkú radosť, že mohol prísť medzi nás a prezradil nám, že mu srdce zaplesalo, keď vstúpil do auly slovenskej školy a uvidel *súsošie sv. Cyrila a Metoda*. Výstava, ktorou nás sprevádzal, sa uskutočnila

pri príležitosti 1161. výročia príchodu Cyrila a Metoda a je to tzv. otvorená trieda výstavy známok, ktorú on povýšil na veľkú otvorenú triedu, lebo otvorená trieda znamená možnosť doplnenia inými materiálmi. Informoval nás o tom, že v deň otvorenia výstavy šla z Močenku do celého sveta správa, že v Maďarsku, v Budapešti, u našich rodákov, sa koná filatelistická výstava s názvom *Živé cyrilo-metodské dedičstvo*. Pán *Kútny* nás oduševnene sprevádzal od jedného panelu k druhému a ku každej vystavenej známke podal pútavé vysvetlenie. Začal so známkou, ktorú vydal Vatikán pri príležitosti povýšenia sv. Cyrila a Metoda na spolupatronym Európy pápežom *Jánom Pavlom II.* Sv. Cyril a Metod hlásali slovo Božie v Močenku, keď išli k Svätoplukovi, zastavili sa u Gorazdovcov. Niesli so sebou veľmi vzácnu relikviu sv. Klimenta, rímskeho pápeža – mučeníka. Jednu nechali v Močenku, kde ju dodnes opatrujú. Predstavil nám nádherné dielo – epejeju majstra *Trenčáka*, na ktorej vidno všetkých kráľov tých čias, keď Slovania obývali 60 % Európy. Upozornil nás na čerstvý materiál, na *prenosný oltár sv. Cyrila a Metoda*, ktorý vytvoril **Stanislav Dusík**, veľký Slováč v cudzine a v roku 1985 ho daroval sv. otcovi *Jánovi Pavlovi II.* Tento materiál máme možnosť vidieť ako prví my tu v Budapešti. Na vystavených známkach sú významné osobnosti slovenských dejín, napr. *sv. Gorazd biskup, Ján Holý, Anton Bernolák, Ľudovít Štúr, Andrej Sládkovič, Štefan Mojzes, Ľudovít Kuzmányi, Andrej Radlinský*, všetko naši veľikáni. Pri každej vystavenej známke a sprevádzajúcom materiálmi by sme mohli v spoločnosti *Jozefa Kútneho* stráviť hodiny, toľko by nám vedel rozprávať. Odporúčam každému, aby využil príležitosť a zašiel si pozrieť do slovenskej školy túto výstavu.

Vernisáž sprevádzal hrou na fujare manžel *Daniely Suchej Štefan Suchý*, ktorý nám na záver aj zaspieval.

Prvá tohtoročná omša na Krst Pána



Foto: Erika Trenková

V prvú januárovú nedeľu sa stretli slovenskí veriaci z Budapešti, Dabašu-Šáre, Santova a Verešváru, aby si v Kostole svätého Jozefa v VIII. obvode Budapešti vypočuli Božie slovo v slovenskom jazyku. Omšu zorganizovala Slovenská samospráva VIII. obvodu pod vedením **Moniky Szelényiovej**. V božom stánku na Námestí Mihálya Horvátha slúžil obrad uzatvárajúci viacročné obdobie kaplán z farnosti sv. Imricha v Štúrove **Radoslav Lenčेश**. Tentoraz si odel biely ornát, veď omša sa konala pri príležitosti Krstu Pána, pamiatky krstu Ježiša Jánom Krstiteľom, a Troch kráľov. Zo svätého písma čítali **Margita Tóthová Urbaničová** a **Beáta Erdélyiová**, ktorá tiež ministrovala. Na organe opäť virtuózne hral organista, skladateľ a kantor **Štefan Nagy** z Kolárova.

Margita Tóthová Urbaničová čítala z knihy proroka Izaiáša, kapitoly 55, o volaní k vodám: „*Toto hovorí Pán: „Poďte k vodám, všetci, čo ste smädní, nech príde aj ten, čo nemá peniaze. Kúpajte chlieb a jedzte. Poďte, kúpajte bez striebra, víno a mlieko bez platenia. Prečo platíte striebrom za to, čo nie je chlieb, a driete za to, čo nesýti? Počúvajte mňa a budete jesť dobroty a budete sa kochať v jedlách vybraných. Napnite svoj sluch a poďte ku mne, počúvajte a budete žiť.*“

Beáta Erdélyiová čítala z Prvého listu svätého apoštola Jána o Duchu, vode a krvi.

„*Milovaní, každý, kto verí, že Ježiš je Kristus, narodil sa z Boha. A každý,*

kto miluje Boha ako Otca, miluje aj toho, kto sa z neho narodil. Podľa toho poznáme, že milujeme Božie deti, keď milujeme Boha a plníme jeho prikázania. Lebo láska k Bohu spočíva v tom, že zachováme jeho prikázania. A jeho prikázania nie sú ťažké. Veď všetko, čo sa narodilo z Boha, prechádza svet. A tým víťazstvom, ktoré prešlo svet, je naša viera.“

Radoslav Lenčेश vo svojom rozjimaní hovoril o krste Pána. Od narodenia Ježiša prešlo tridsať rokov, dospelý mladý muž prichádza za Jánom, aby sa dal pokrstiť. Tým začína jeho cesta pokánia. Všetci očakávali príchod Mesiáša. Aj Ján sám povedal: po mne prichádza mocnejší ako ja. Ľudia k nemu prichádzali, priznávajúc si, že pred Bohom sú hriešni a nechávajú sa pokrstiť. Ján si je vedomý, že Boh si ho vybral na túto službu, sám však hovorí, že to všetko je príprava na príchod toho, ktorému on nie je hodný padnúť k nohám. Pán Ježiš neprichádza preto, že je hriešny. Jeho krst naznačuje, prečo prišiel. Vzal na seba hriechy sveta. V evanjeliu máme zmienku o tom, ako utrpenie, ktoré ho čaká, sám nazýva krstom, ktorým má byť pokrstený. Narodil sa teda preto, aby trpel. Trpel preto, aby nás vykúpil, aby sme sa my mohli znovu narodiť, povedal kaplán. Aj pri našom krste sa nad nami otvorili nebesá. Tajomne na nás zostúpil Duch Svätý a nebeský Otec prehlásil: „*Toto je môj milovaný syn, moja milovaná dcéra!*“ Keď nám Boh daroval život, pri našom narodení stali

sme sa synmi a dcérami svojich rodičov. V momente krstu sme dostali ešte vznešenejšiu hodnosť, stali sme sa milovanými synmi a dcérami nášho nebeského Otca. **Radoslav Lenčेश** hovoril o tom, že krst je veľká udalosť, ktorú si treba často pripomínať. Tak často, ako narodenie. Ako nás pri krste očistili vody krstu, tak po krste sú k tomu potrebné slzy pokánia.

Po prvej tohtoročnej svätej omši v kostole sv. Jozefa organista **Štefan Nagy** zahral svoje dielo, improvizáciu *Novoročné fanfáry*.

Veriaci sa vzápätí presunuli na neďalekú faru na agapé. Tam sa im prihovorila predsedníčka slovenského voleného zboru **Monika Szelényiová**, ktorá poďakovala za službu **Radoslavovi Lenčेशovi**, **Štefanovi Nagyovi**, ako aj **Margite Tóthovej Urbaničovej** a **Beáte Erdélyiovej**. Všetkým prítomným zaželala úspešný nový rok plný zdravia. Po spoločnej modlitbe si účastníci pochutnali na dobrotách, ktoré im prichystali členovia slovenského zboru VIII. obvodu Budapešti a napiekli ženičky z XVII. obvodu hlavného mesta Kerestúru. Teta **Katka Csókásová** k pagáčikom pridala aj novoročný vínš, ktorý si pamätá ešte z detstva: „*Vinšujem vám tento nový rok, aby vám dal Pán Boh zdravia, šťastia, hodnôv božskvô požehnaní. Po smrti kráľovstva nebeskô, to vám vinšujem aj žiadam. Pochválen Pán Ježiš Kristus!*“ „*Naveky amen.*“

Bilancovanie v Peštianskom Alžbetíne



Foto: Rozália Papová Polereczká

Tohtoročné verejné zasadnutie *Slovenskej samosprávy Peštianskeho Alžbetína* (SSPA) sa konalo v polovici apríla vo veľkej sále Obecného úradu XX. obvodu. Predsedníčka **Alžbeta Árgyelánová** po úvodnom privítaní početných záujemcov referovala o činnosti zboru v období od 12. júna 2023 do 17. apríla t. r. Uviedla, že zbor zasadal štyrikrát a schválil štyridsaťtri uznesení, pričom prevažnú väčšinu plánovaných úloh sa mu podarilo uskutočniť. Poslanci a aktívisti sa pravidelne zúčastňovali na kultúrnych podujatiach samosprávy Peš-

tianskeho Alžbetína, *obvodných slovenských samospráv, SSB a CSSM*. V predmetnom období zbor aktívne spolupracoval so *Slovenskou samosprávou XVII. obvodu hlavného mesta*, so *Slovenskou samosprávou v Šámsonháze*, *Spolkom Rákosvölgye* a s *Osvetovým strediskom Csili*. Osobitne hodno vy zdvihnúť, že vlni v septembri sa úspešne zapojil do tradičného programu *Dňa národnosti Peštianskeho Alžbetína* a v januári v spolupráci s OS Csili usporiadal vydarenú výstavu diel keramikárky **Gyöngyi Duschenkovej**.

V súlade s pracovným plánom na tento rok SSPA usporiada v máji v *Celoštátnej cudzojazyčnej knižnici* literárne popoludnie venované tvorbe slovenských autorov v Maďarsku a začiatkom septembra sa opäť zapojí do programu *Dňa národnosti Peštianskeho Alžbetína*.

Po referáte predsedníčky odzneli pripomienky účastníkov týkajúce sa aktivít a budúcnosti zboru. Stretnutie sa ukončilo besedou o blížiacich sa voľbách.

árgy-

Prečo som sa začal učiť po slovensky?

Keď som navštevoval základnú školu, povinne sme sa museli učiť ruštinu. Moja stará mama bola múdra žena, ale teraz už viem, že v jednej veci sa mýlila. V jeden krásny septembrový deň som priniesol domov nové učebnice a povedal som, že od tohto roka sa budem učiť aj po rusky. Moja starká sa zarmútila a porozprávala mi, že môj starý otec bol počas prvej svetovej vojny zajatcom v Rusku (na Sibíri), a môj otec v druhej svetovej vojne vojnovým zajatcom v Sovietskom zväze. Dodala, že sovietski vojaci sa ešte aj teraz zdržujú v našej vlasti.

– A ty sa chceš učiť jazyk okupantov? – spýtala sa.

Následne sa potom moje učenie cudzieho jazyka obmedzilo na minimum. To znamená, že po rusky som sa učil len toľko, aby som neprepadol. Tak

tomu bolo aj na strednej odbornej škole.

Po zmene režimu som začal študovať na univerzite. Tam bola možnosť študovať anglický a nemecký jazyk. Ja som si zvolil angličtinu a zložil som štátnu skúšku stredného stupňa. Chcel som ďalej študovať, získať vedecký titul PhD. Jednou z viacerých podmienok bolo absolvovanie štátnej skúšky aspoň základného stupňa z druhého cudzieho jazyka. Vtedy som sa musel rozhodnúť, aký cudzí jazyk sa učiť. Boli takí, ktorí mi odporúčali nemecký jazyk, nakoľko je „užitočný“. Rozmýšľal som aj o tom, že by som sa mohol učiť po rusky, jeden slovanský jazyk. Kedysi som na svojom televízore mohol zachytiť programy československej televízie, kde vysielali dobrý hudobný program Triangel. V

maďarskej televízii dávali dobré československé filmy a seriály, ktoré nám boli tematicky bližšie ako nemecké alebo americké filmy. Stačí spomenúť „západonemecký luxus“ *Kliniky v Čiernom lese* a československý seriál *Nemocnica na kraji mesta*, v ktorom sa odzrkadľovali aj naše problémy. Okrem týchto prepojení by ešte bolo možné spomenúť spoločnú históriu a staré maďarské názvy miest a obcí na Slovensku. Po zhodnotení som sa rozhodol pre štúdium slovenského jazyka. Musím podotknúť aj to, že znalosť jedného slovanského jazyka je podľa mňa súčasťou všeobecnej vzdelanosti.

Ako prvú etapu získania vedeckého titulu som zo slovenského jazyka zložil štátnu skúšku základného stupňa. Neskôr som získal aj vedecký titul.

András Ménes

Zoltán Bárkányi Valkán ovplyvňuje generácie našich Slovákov



Rodák z podpilišského Kestúca, v Budapešti žijúci literát **Zoltán Bárkányi Valkán** patrí k tým Slovákom v Maďarsku, ktorí svojou publicistickou a spisovateľskou tvorbou významne ovplyvňujú generácie Slovákov v Maďarsku.

Detstvo prežil sčasti v rodnom Kestúci. Sčasti preto, lebo vojna kruto zasiahla do života jeho rodiny: po bolestne skorej strate otca (1945) sa na istý čas dostal na Slovensko, do maďarskej dediny k príbuzným, ktorí sa tam presídlili. Od svojho dospievania, od roku 1953, keď nastúpil do 7. triedy budapeštianskej slovenskej základnej školy, sa považuje za obyvateľa hlavného mesta. V roku 1959 zmaturoval v budapeštianskom slovenskom učiteľskom ústave a o päť rokov neskôr získal diplom stredoškolského profesora maďarského, slovenského a českého jazyka a literatúry.

Krátko pracoval v aparáte *Demokratického zväzu Slovákov v Maďarsku* a v roku 1966 sa stal redaktorom *Ludových novín*. Tridsaťšesť rokov bola jeho pracoviskom redakcia tohto týždenníka, deväť rokov stál na jeho čele a dodnes s ním spolupracuje. Od roku 1977 je literárne činný. Pravidelne sa zapájal do literárnej súťaže Demokratického zväzu Slovákov v Maďarsku, za poviedky *Balada o starkej* a *Strojník* získal prvé ceny. V antológii drobnej prózy *Pramene* (1982) vyšli tri jeho poviedky. O päť rokov vydal prvú sa-

mostatnú zbierku poviedok *Vzplanutie*, roku 1998 zbierku krátkych próz *Návrat* a roku 2009 *Vianoce tetky Karovej*. V roku 2008 publikoval v literárnej antológii *Pod Pilišom – tam je náš svet*, o tri roky neskôr vydal ďalšiu zbierku krátkych próz *Pivnica*, roku 2013 zbierku poviedok *Jabloň*, o ďalšie tri roky *Baladu o starkej* a roku 2021 zatiaľ svoju poslednú zbierku *Návšteva*. Treba dodať, že posledné knižky vydal už v slovenskom jazyku i v maďarskom preklade.

Zoltán Bárkányi Valkán sa venoval aj popularizácii slovenských kulinárskych tradícií v Maďarsku vydaním zbierky receptov *Szlovák konyha*, ktorá vyšla v roku 1997. Jej rozšírené vydanie v slovenskom i maďarskom jazyku uzrelo svetlo sveta v roku 2020.

Zoltán Bárkányi Valkán pravidelne publikuje v ročenke *Náš kalendár* a v literárnych antológiách doma i na Slovensku, kde svoju tvorbu prezentuje na knižnom veľtrhu *Bibliotéka* v Bratislave. Dúfame, že sa tam zídeme aj na jeseň tohto roku, keďže autor vydáva svoju siedmu samostatnú knihu *Večné čakanie*. Z diel **Zoltána Bárkányiho Valkána** vyžaruje láska k rodnému kraju, podpilišskému Kestúcu, k jeho rodným. Ako sa sám vyznal: „...svojím skromným dielom chcem splatiť dlh ľuďom, ktorí ma vystrojili na cestu, poďakovať im za lásku a dôveru, ktorá ma podnes posmeľuje.“

Jeho dielo pozitívne hodnotia lite-

rárni kritici v Maďarsku i na Slovensku.

Stálou recenzentkou jeho tvorby je profesorka **Katarína Maruzsová Šebová**, ktorá podrobne analyzovala skoro všetky jeho diela.

Veľmi výstižne autorovu tvorbu sumarizoval renomovaný literárny vedec **Peter Andruška**: „*Deje Valkánových próz, črtí i poviedok sa odohrávajú v dedinskom aj mestskom prostredí, minulosť sa v nich stretá so súčasnosťou, protagonistami príbehov sú najmä starí ľudia. Starý otec je ikonou nejedného spisovateľovho príbehu, chlap múdry, citlivý, schopný riešiť životné situácie. Takáto voľba postáv dovoľuje autorovi smelšie načierať aj do studnice námetov (zážitkov, spomienok), majúcich historické či dokonca politické pozadie (a podfarbenie). V súvislosti s Valkánovými prózami hovoríme aj o očisťujúcej baladickosti, o ironii, o zmysle pre humor, čo z hľadiska tamojšej literárnej tradície hodnotíme ako črty väčšmi vidieckeho ako mestského. Nečudo, že Valkán sa vracia do podpilišského Kestúca, do prostredia, z ktorého sa síce vytráca kedysi prirodzená zemitosť, ostáva však zásobárňou zážitkov, a teda aj príbehov vhodných na literárne stvárnenie.*“

V roku 2019 získal **Zoltán Bárkányi Valkán** za publicistickú, literárnu a novinársku činnosť cenu *Pro Cultura Minoritatum Hungariae*, v roku 2022 mu udelili medailu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Budapeštianski seniori s novým vedením

Klub slovenských dôchodcov v Budapešti si na valnom zhromaždení, ktoré sa konalo 7. marca v Osvetovom stredisku Attilu Józsefa v XIII. obvode hlavného mesta, zvolil nové vedenie.

Organizácia, ktorá minulý rok oslávila 25. výročie svojho vzniku, má takmer 70 členov, na valnom zhromaždení sa zúčastnilo 51, rokovanie bolo teda uznášaniaschopné. Po pozdravných slovách predsedu Jána Kukučku sa slova ujala podpredsedníčka Mária Libayová, ktorá referovala o minuloročnej činnosti a o hospodárení spolku.

Klub usporiadal vlni niekoľko akcií a jeho členovia sú stálymi účastníkmi budapeštianskych slovenských podujatí, ktoré organizujú slovenské samosprávy a iné subjekty. O týchto aktivitách sme priebežne informovali aj na stránkach nášho časopisu.

Čo sa týka hospodárenia, vedenie klubu podalo tri projekty do súbehu Správy fondov G. Bethlena a získalo 1 550 000 forintov na činnosť klubu a

na oslavy MDŽ a jubilea klubu. Od Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku získalo na tri žiadosti 210 000 Ft na vydanie knihy drevorezby Michala Zsolnaiho, na oslavy založenia klubu a na organizovanie kultúrneho programu. Spomedzi troch súbehov podaných na VPN ZSM dostal klub 180 000 Ft na cestovné náklady do dejiska Dňa Slovákov v Maďarsku a na výročné oslavy. Činnosť klubu finančne podporili aj slovenské zbory II., III., VI., XIII., XIV. a XVI. obvodu. Členstvo jednohlasne schválilo správy o činnosti a o hospodárení organizácie.

Vedenie v zložení Ján Kukučka, Mária Libayová, Beáta Tamášová, Pavol Benšo a Michal Zsolnai končilo svoje pôsobenie, avšak ešte predtým vypracovalo harmonogram aktivít na prvý polrok a podalo niekoľko žiadostí o podporu na činnosť i programy klubu.

Po vymenovaní projektov do súbehov podaných tento rok sa slova ujala

predsedajúca zasadnutia Zuzana Hollósyová, ktorá najprv poďakovala doterajšiemu vedeniu a potom predniesla návrh a následne dala hlasovať o členoch kontrolného výboru a vedenia klubu.

Keďže hlasovanie o členoch predsedníctva bolo tajné, kým výbor počítal hlasy Ján Karkalik pozdravil ženy, veď už tradične sa valné zhromaždenie koná okolo MDŽ. J. Karkalik hovoril o tom, že ženy treba ľúbiť a vážiť si nielen v tento jeden deň, ale neustále. Vymenoval historické míľniky osláv MDŽ a potom požiadal mužov, aby odovzdali všetkým prítomným ženám malú pozornosť v podobe kvetov.

Medzitým sa zrodilo rozhodnutie a predsedníčka volebnej komisie Monika Szelényiová oznámila, že členmi nového vedenia Klubu slovenských dôchodcov sa stali Alžbeta Árgyelánová, Pavol Benšo, Gábor Czinkóczki, Emília Fenyvesiová a Ján Kukučka.

ef (LN)

Obdivuhodná minuloročná činnosť Ozveny

Dom národnosti XIV. obvodu Budapešti – Zugló bol koncom decembra dejiskom verejného zasadnutia Budapeštianskeho slovenského speváckeho zboru Ozvena. Predsedníčka zboru Zuzana Hollósyová srdečne privítala 24 členov a zbormajstra Ádama Balázsa Galambosa.

Zo správy o minuloročnej činnosti vyplynulo, že zbor podporovaný Celoštátnou slovenskou samosprávou v Maďarsku (CSSM) týždenne skúša v budove budapeštianskej slovenskej školy. Na registračnom súde aktuálne prebieha zmena sídla tohto občianskeho zoskupenia na adresu CSSM. Následne Z. Hollósyová informovala o úlohách splnených v roku 2023, medzi nimi o pravidelnom doškoľovaní, ktorého sa členovia Ozveny zúčastnili koncom júna v obci Tále v Nízkych Tatrách. Počas roka absolvovali 24 koncertov na Slovensku, v rôznych Slováckmi obýva-



Foto: LF

ných obciach Maďarska a na viacerých podujatiach organizovaných budapeštianskymi obvodnými slovenskými samosprávami. Na koncertoch zazneli náboženské i svetské zborové skladby, upravené ľudové piesne. Predsedníčka zvlášť vyzdvihla účasť na oslavách Pamätného dňa zahraničných Slovákov 5. júla v Bratislave, kde Ozvena reprezentovala Slovákov z Maďarska.

V rámci správy o hospodárení Z. Hollósyová informovala o tom, že roz-

počet, ktorý tvorili členské príspevky, dotácie zo súbehov, úhrady výdavkov za vystúpenia, resp. 1 % daní z príjmov fyzických osôb, činil 6 295 410 forintov. Poďakujú sa všetkým podporovateľom konštatovala, že túto sumu využili na zabezpečenie fungovania zboru a uskutočnenie programov a koncertov.

Po schválení správy o činnosti a hospodárení zboru predsedníčka poďakovala vedeniu i členom Ozveny za ich obetavú prácu vykonávanú na úkor ich voľného času. Potom – ako inak – spevom oslávili členov zboru, ktorí mali nedávno meniny, následne sa pustili do veselého, neviazaného rozhovoru. Takto sa lúčili so starým rokom veriac, že aj rok 2024 bude pre zbor úspešný, plný programov a bohatý na vystúpenia.

Beáta Tamášová (LN)

Deň žien s malokerešskými krojmi



Mimoriadnou módnou prehliadkou potešila Slovenská samospráva XIII. obvodu Budapešti ženy z hlavného mesta a okolia na Medzinárodný deň žien. Spolu so slovenskými volenými zborní II., III., VIII. obvodu a hlavného mesta pozvali Slovenský národnostný spevácky zbor a gitarovú skupinu z Malého Kereša, ktorých členovia predviedli tie najkrajšie malokerešské kroje.

Pred samotnou prehliadkou sviatočne naladili prítomných speváci pod vedením *Szilvie Tamásovej* prekrásnymi ľudovými piesňami.

Javisko Osvetového strediska Attilu Józsefa sa teda 7. marca premenilo na mólo, na ktorom sa rad-radom vystriedali členovia zboru a ich rodinní príslušníci ako manekýnky a manekýni odetí do slovenského ľudového kroja. O jed-

notlivých častiach oblečenia, ako aj o príležitostiach, na ktoré si ich volákedy ľudia obliekali, hovorila horlivá zberateľka ľudových odevov *Helena Barkócziová*. Na pomoc jej bola so slovenskými vysvetleniami predsedníčka hosťiteľského zboru *Eva Fábriánová*, ktorá občas tiež onemela od krásy pri pohľade na nádherné zamatové, brokátové a mimoriadne krásne vyšívané časti odevov.

Ako prvé vystúpili *Luca Ósziová* a *Emese Hunyadiová*, ktoré predviedli dievčenský kroj. *Gyöngyi Sedmáková* obliekla do svadobných šiat jej matka *Helena Hlaváčová*.

Dozvedeli sme sa, že novučičké šaty si obliekali ženy do kostola, keď už boli raz-dvakrát prané, tak na trh, potom do vinice a „staré“ nosili už iba na doma. Odznelo, koľko druhov hale-

niek, teda blúzok ženy nosili, ako aj to, že bez fodičky, t. j. volánika, ktorý pripievnili navyše na sviatočnú blúzku, ženy von nevyšli. Ale videli sme aj krojované šaty, ktoré mali z tej istej látky hornú aj dolnú časť. Ľudia pomerne často nosili čierne oblečenie aj v bežný deň, ale na pohreb sa nesvedčilo obliecť si iba jednoduché čierne šaty. Mólo nepatrilo iba ženám, svoje krásne haleny predviedli aj muži.

Na záver sa na javisku znovu zoradili speváci a gitaristi a zaspievali kytičku ľudových piesní. Medzitým E. Fábriánová a predsedníčka Slovenskej samosprávy v Malom Kereši *Ildiko Györková* podpísali zmluvu o spolupráci, aby aj v budúcnosti mohli organizovať podobné zaujímavé podujatia. *ef (EN)*

Medzinárodný deň žien v Zugló



Slovenská samospráva XIV. obvodu usporiadala v Dome národnosti pri príležitosti MDŽ malú oslavu vo forme koncertu. Prítomné dámy i pánov privítal podpredseda zboru *Pavol Bensó*, ktorý odovzdal slovo poslancovi *Vojtechovi Csizmadiovovi*. Ten na počesť žien zarecitoval vlastnú báseň, ódu na ženy

v maďarskom jazyku. Po jeho vystúpení patril priestor hudbe, klaviristovi *Budapestianskeho slovenského speváckeho zboru Ozvena Jánosovi Bacsimu* a jeho partnerke *Ildike Tóthovej*. V úvode koncertu odznela Schopenova skladba určená špeciálne ženám. Po nej nasledovali árie z chýrných maďarských ope-

riet a tanečné piesne v podaní *Ildiky Tóthovej*. Po kultúrnom programe predsedníčka Slovenskej samosprávy Zugló *Anna Istvánová* pozvala prítomných na priateľské posedenie pri malom občerstvení, ktoré v dobrej nálade pri veselých rozhovoroch trvalo až do večerných hodín. *EF*

Fašiangy v XVI. obvode



Na pozvanie *Slovenskej samosprávy XVI. obvodu Budapešti-Cinkoty* sa vo februári zišli voliči a podporovatelia zboru, ako aj fanúšikovia fašiangových dobrôt v zrekonštruovanej budove bývalého kina na Rádiovej ulici. Než sa však pustili do hodovania, vypočuli si fundovanú prednášku o významnej osobnosti krajiny, najmä však dobrodinke Cinkoty, výstrednej grófkke *Ilone Batthyányovej*.

Hostí privítala predsedníčka *slovenského voleného zboru Zuzana Szabová*. Samosprávu mestskej časti zastupoval viceprimátor so slovenskými koreňmi *János Szász*. *Slovenskú samosprávu Budapešti* reprezentovali predsedníčka *Edita Hortiová* a jej zástupca *Pavol Beňo* a prišli aj hostia z okolia, zo *XVII. obvodu Budapešti, Malej Tarče, Veľkej Tarče, Kerepešu a Maglódu*.

O pozoruhodnej mladšej dcére predsedu vlády Uhorska v čase revolúcie rokov 1848 – 1849 Lajosa Batthyányho prednášala kurátorka výstavy *Výstredná grófkka*, ktorú na jeseň minulého roka otvorili v Miestnej historickej a pamiatkovej zbierke Záhradného mesta, *Monika Gróbová-Göncziová*. Svoje slová dokumentovala fotografiami z expozície. Ako povedala, grófkka *Ilona Batthyányová* je úzko spätá s dejinami najstaršej časti XVI. obvodu, s Cinkotou. Strávila tam takmer 50 rokov a dnes tamojšia základná škola aj ulica nesú meno grófkky, pova-



žovanej za investorku a dobrodinu osady, ktorej osobnosť sa zachovala vo viacerých miestnych anekdotách, dodnes s láskou spomínaných tamojšími obyvateľmi. Výstava predstavuje osobnosť *Ilony Batthyányovej*, ktorá žila v rokoch 1842 až 1929, a jej neľahkú životnú púť. Pri plánovaní výstavy si výskumníci položili dve základné otázky týkajúce sa rôznych období grófkinho života: ako zvládala danú životnú situáciu a aké pohnútky viedli k jej rozhodnutiam. Zo slov kurátorky sa dalo vycítiť, že životné úlohy zvládla vďaka svojmu pôvodu a výchove dôstojne.

Ako povedala *Monika Gróbová-Göncziová*, výstava poukazuje na dôležité etapy grófkinho života, počnúc stratou otca, cez dve nevydarené manželstvá, vnútorný boj s náboženským presvedčením až po stratu jej detí. Okrem toho výskumníčka poukázala na to, ako sa rozvíjala grófkina tvorivosť, keď ovdovela a ako a prečo sa obrátila na prostý ľud, ktorému zanechala svoje bohatstvo, vylúčiac z dedičstva svojich príbuzných. Hovorila aj o obvineniach voči grófkke, hanení jej

mena a svojskom riešení problémov, keď splácala dlhy po nebohom manželovi. Výstava sa snaží očistiť grófkine meno od obvinení. Dokumenty o jej životnej púti odhaľujú silnú a rozhodnú ženu, od ktorej môžu aj súčasníci čerpať inšpiráciu na riešenie svojich každodenných problémov. Hľadiac na grófkku dnešnými očami, nebola nijako výstredná. Stotožňovala sa sama so sebou, prijímala svoj osud s humorom. Bola to odvážna žena, ktorá sa nebála spoločenskej stigmy. Jej osobné úsilie počas života spoločnosť neuznávala. Zaobchádzala s ňou ako s výstrednou čudáčkou.

Šišky, herovky, fánky, cimokrafle

Počas pútavého rozprávania účastníci popoludnia vyhladli. Najmä keď po celý čas štekli ich nosy aróma vanilky, citrónovej kôry a domácich lekvárov, od marhuľových, cez slivkové, jahodové, dulové až po malinové. Preto niet divu, že sa hostia hneď po skončení prednášky pustili do degustácie šišiek, fánok, či lineckého a iného pečiva. Snáď najväčší ohlas mali pre mnohých úplne nové, pre starších staronové dobroty z Cinkoty i Veľkej Tarče, cimokraflami nazývané rúrky z kysnutého, akoby šiškového cesta.

Po „spustošení“ fašiangových dobrôt sa účastníci popoludnia s radosťou dali do tanca.

Erika Trenková (LN)

Fašiangová zábava s divadlom v Kerestúre



V Kerestúre sa v poslednú januárovú sobotu zišli predstavitelia národností obvodu, aby si v *Osvetovom dome Sándora Vigyázóa* mohli pozrieť vystúpenie *Divadelnej spoločnosti národností v Maďarsku* a zúčastniť sa na fašiangovej zábave. Na organizovaní programu sa podieľali miestna arménska, bulharská, chorvátska, nemecká a slovenská samospráva. V mene slovenského voleného zboru informovala čitateľov nášho periodika jeho predsedníčka **Rozália Papová Polereczká**.

– Kedy ste začali organizovať spoločné fašiangy národností v Kerestúre?

– Vlani v septembri prišlo na um predsedníčke chorvátskej samosprávy Mire Simonovej zvolať deväť národnostných kolegov, aby sme si spoločne vymysleli nejaké zaujímavé podujatie. Päť národnostných samospráv privolilo, ale kto navrhol, aby sme spolu usporiadali fašiangové stretnutie, to si už nepamätám. Na otázku, aký by mal byť program, som zareagovala ja, lebo som na jeseň videla na Dni národností v Novom Budíne predstavenie *Veselica*. Malo veľký úspech, aj mne sa veľmi zapáčilo, preto som navrhla, aby sme pozvali národnostný divadelný súbor. Ostatní súhlasili už aj preto, lebo táto formácia zastupuje všetky národnosti. Boli sme do určitej miery obmedzení priestormi, ktoré sme dostali bezplatne k dispozícii od samosprávy nášho obvodu. Zistili sme, že každá národnosť môže pozvať 25 hostí. Samozrejme, pozvali sme aj prominentných hostí z ob-

vodu a z celoštátnych organizácií. Spolu s vystupujúcimi nás bolo 140. Súčasťou slávnostnej časti večera bolo odovzdanie ceny Slovenská dedina, ktorú od roku 2005 udeľuje významným činiteľom slovenského diania v našom obvode kerestúrska slovenská národnostná samospráva. Tento rok získala cenu Rozália Šándorová.

– K fašiangovej zábave patrí aj tombola. Koľko cien ste rozdali?

– Vylosovali sme tri hlavné ceny. Jednou bol nádherný keramický servis pre štyri osoby, ďalšou fľaša arménskeho koňaku *Ararat* a treťou lahodná *Dobošova torta*. Do tance hral na syntetizátore Viktor Ferenczy, ktorý je nielen výborný muzikant, ale má vynikajúce vybavenie a bohatý repertoár. Je tu veľmi obľúbený.

Divadelný súbor národností v Maďarsku potešil obyvateľov Kerestúru bez ohľadu na národnostnú príslušnosť svojím predstavením pomenovaným *Veselica*. Je zostavené hlavne z ľudových a umelých piesní jednotlivých národností v Maďarsku. Pred vystúpením pozdravil prítomných starosta obvodu **Tamás Horváth**, ktorý poďakoval piatim predsedníčkam národnostných volených zborov za úspešnú spoluprácu.

Medzi pôvodnými zakladateľmi *Divadelnej spoločnosti národností v Maďarsku* je spevák, divadelník, interpret slovenskej národnosti **Levente Galda**. Po vrelom aplauze obecnstva v XVII. obvode a fašiangovom večere sme hovorili o vzniku, snahách a plánoch súboru.

„Naším prvým spoločným počínom pod vedením režiséra Lászlóa Gergelya bola Kálmánova Čardášová princezná. Bola to režisérova iniciatíva pozvať do tohto telesa profesionálnych umelcov všetkých trinástich v Maďarsku žijúcich národností. Mňa odporučila riaditeľka Slovenského divadla *Vertigo Daniela Onodi*ová, za čo som jej nekonečne vďačný. Každý rok sa snažíme vytvoriť spolu jedno predstavenie, inscenáciu, spevohru alebo iný divadelný žáner, ale vždy si vyberáme diela národnostných autorov, alebo tematicky súvisiace s národnosťami v Maďarsku, prípadne sledujeme národnostnú líniu, či vnášame do tvorby jazyk, hudbu, tance a piesne národností. Okrem Čardášovej princeznej máme v repertoári aj drámy a komédie. Spoločne uvažujeme nad výberom inscenácií, autorov, ale máme aj kus, ktorý sme spoločne napísali, respektíve režírovali. Jedným z veľmi populárnych predstavení je práve *Veselica*. Na záver v nej spoločne spievame hymnu Slovákov v Maďarsku. Vyvoláva silné emócie a hovorí aj za nás, za súbor. V súčasnosti sa chystáme na premiéru, bude to veselohra s kriminálnou zápletkou. Spoločná práca súboru je našou srdcovou záležitosťou a keď niekto kvôli práci vo svojom domovskom súbore nemá čas, tak za seba nájde rovnocennú náhradu. Tešíme sa, že nás diváci majú radi už jedno desaťročie a náš kalendár vystúpení na leto sa už teraz plní.“

-tre (LN)

Fašiangy v XVI. a XVII. obvode



Foto: LF



Foto: LF

Za finančnú podporu poskytnutú na vydanie nášho časopisu srdečne ďakujeme slovenským samosprávam II., III., VI., XII. a XVIII. obvodu Budapešti.

Pri zostavovaní čísla sme čiastočne použili články a fotografie z Ľudových novín a webovej stránky www.luno.hu.



Duschenka Gyöngyi kerámiaművész kiállítása a pesterzsébeti Csiliben

A pesterzsébeti Csili Művelődési Központ már évek óta befogadó színe helye a XX. kerületi szlovák nemzeti önkormányzat kulturális rendezvényeinek. A mindkét fél számára gyümölcsöző együttműködés legutóbbi eseménye volt az a különleges hangulatú, látványos kiállítás, amelynek megnyitójára 2024. január 12-én került sor a Csili Muszély Ágoston kiállítótermében.

Az esemény előzménye az az együttműködés, amely Pesterzsébet Szlovák Önkormányzata és a Nógrád vármegyei Sámsonháza Szlovák Nemzetiségi Önkormányzata között az utóbbi két évben kialakult. Ennek a kapcsolatnak a keretében a sámsonházaiak tavaly és tavalyelőtt részt vettek a Pesterzsébet Önkormányzata által rendezett Nemzetiségi Nap szlovák programjának „Samsonikum” kirakodóvásárán. A közelmúltban, 2023 októberében Sámsonháza látta vendégül a XX. kerületi szlovák önkormányzat képviselőit és aktivistáit. Duschenka Gyöngyi kerámia kiállításának megnyitója pedig újabb alkalmat adott egy tartalmas, közös élményre.

Maga a kiállító személye is megtestesíti a Pesterzsébet és Sámsonháza közötti kapcsolatot, valamint a két település szlovák nemzetiségi önkormányzatának együttműködését. Duschenka Gyöngyi Pesterzsébeten született és gimnáziumi tanulmányait is itt végezte. Jelenleg Tar községben él és ke-

ramikusként a Sámsonháza Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Samsonikum Programjának aktív munkatársa.

Czúni Imrének, a Csili Művelődési Központ munkatársának irányításával látványos és hangulatos kiállításon sikerült gazdag keresztmetszetet bemutatni Duschenka Gyöngyi művészetéből. A kiállított anyag színvonalához méltó megnyitónak volt a részese a szép számú közönség. A vendégeket, akik között jelen volt Sámsonháza polgármestere, s egyben a település szlovák önkormányzatának elnöke, Bajnokné Képes Gyöngyi, valamint Tar község polgármestere, Turopoli Zsolt és a Csili Művelődési Központ igazgatója, Polyák Edit köszöntötte. Ezt követően Pesterzsébet Szlovák Önkormányzatának elnöke, Árgyelán Erzsébet szólt Duschenka Gyöngyi alkotói pályájáról és a kiállítás anyagáról.

Mint elmondta, „a kiállított tárgyak alkotója már 7 éves kora óta fazekas akart lenni, és amikor elérkezett az ideje, kerámiaformázó szakképesítést szerzett a Jaschik Álmos Művészeti Iskolában. Mesterei Haraszi Enikő és Cseh Magi voltak. A későbbiekben Ágoston-Pap Mónikától és Shéffer Annától is sokat tanult. Duschenka Gyöngyi kétféle kerámia stílust alakított ki. Az egyik a fehér alapon kék virágmintás, amely saját alkotói elgondolásait és a szlovák népi motívumokkal ötvözi. A másik stílus a marok-

kói fazekasok merész színvilágából – amelyet Marokkóban személyesen is alkalmá volt tanulmányozni – valamint Miroslav Cipár (1935-2021) szlovák képzőművész költői formavilágából merít. Ez a két forrás termékenyen hatott alkotói egyéniségére és harmonikusan beépült egyéni alkotói stílusába. Mindkét stílusjegy fellelhető a „Rügyfakadástól az óceánig – a természet színeiben, formákban és hangokban” című kiállítás anyagában, melynek – amint azt a cím is jelzi – a természet, annak örök változása és sokszínűsége az ihletője. A bemutatott kerámia dísz tárgyak a természet folytonosságát és rendjét kívánják láttatni. „Rügyfakadás, bimbózás, kiteljesedés-virágnylás, a megújuló életet jelképező, hamaiból újjászülető fönix madár, és az állandóságot szimbolizáló óceán.”

A programot egy különleges hangszer zenéje színesítette. Ócs József, az ausztráliai őslakosok hangszerén, a didgeridoon játszott, amelynek hangja és a megvilágított kerámiák egyedi hangulatot varázsolva tették emlékeztessé a megnyitót.

A kiállítás 2024. február 12-ig volt nyitva. A **Pesterzsébet Média** által készített felvételnél köszönhetően a megnyitó ezen a linken utólag is megtekinthető:

<https://www.facebook.com/pesterzsabetmedia/videos/1039364607152512>

Bencze Mária

Élménybeszámoló a Loire menti kastélyokról

Klubtársunknak, Marika és férje, dr. Bencze György április utolsó hetében a Zuglói Nemzetiségek Házában megtartott, vetítéssel egybekötött előadáson osztották meg a franciaországi Loire folyó menti utazásuk során szerzett élményeiket a budapesti Szlovák Nyugdíjasok Klubjának tagjaival.

A bevezetőben Marika elmondta, hogy Franciaországban a Párizstól elérhető távolságra található Loire folyó vidéke a középkor óta fontos kereskedelmi központ volt. A dús erdők, a gazdag termőföldek miatt a királyok, és a főurak előszeretettel helyezték ide állandó, vagy nyári rezidenciájukat, és az épületek köré francia, vagy angol stílusban kialakított kerteket telepítettek, amik a reneszánsz majd a felvilágosodás kora első hagyatékainak tekinthetők.

A Loire folyó a Francia középhegységben, tengerszint feletti 1408 m magasságban ered. Kezdetben északi, majd Orleans várost elhagyva nyugati irányban folyik tovább, és az Atlanti óceánba ömlik. Teljes hossza 1004 km. A XV. századtól a XVIII. századig a folyó középső szakaszán mintegy 200 km hosszúságban a francia nemesség fényűző kastélyok sokaságát építette fel részben régi erődítmények helyén.

Az előadás első részében, a „Kis kastélytant” hallgattunk, amelyben megtudtuk, hogy mi a különbség a kastélyok és a kúriák között, illetve a francia, és az angol kertek összehasonlítását láthattuk a színes fotókon.

Ezt követően 6 fényűző kastélyról láttunk és hallgattunk képekkel illusztrált beszámolót.

1.) A legnagyobb kastély, a Château de Chambord, amelynek a főhomlokzata 156 m, az oldalhomlokzata pedig 117 m hosszú. Ebben a kastélyban került sor

Molière XIV. Lajos felszólítására írt színművének, az Úrhatnám polgárnak az ősbemutatójára. Bepillantást kaptunk a kastélyban élők mindennapi életébe és napirendjébe. Azt is megtudtuk, hogy a főurak életében igen fontos szerepet játszott a művészet. Esténként a színes szílyemtapétával és festményekkel borított Hárfa teremben rendszeresen tartottak koncerteket.

2.) A leglakottabb kastély, a Château de Cheverny, amely a XVII. században, klasszikus stílusban épült. A képeken fényűzően berendezett hálószobákat és ebédlőt láttunk. Az étkezések során arany-szószt és arannyal bevont húsokat is feltárlaltak a vendégeknek. Útikalauzunk érdekességként megemlítette, hogy a főurak ebben a kastélyban 100 vadászkutyát is tartottak.

3.) A legmagasabb kastély a Château de Brissac, amely a XI. században épült és eredetileg az Anjou grófok lakhelye volt. 1502-ben II. Charles, Brissac grófja építette újjá, akiről később az épület a nevét kapta. Marika elmesélte a kastély kísértetének, a Zöld Hölgynek a legendáját.

Valamikor a XV. század közepén egy kettős gyilkosság történt a kastélyban. Ennek nyomán a mai napig kísért a vár falai között a „Zöld lady”. A kastély jelenlegi lakói már megszokták a kísértet látogatásait, de a vendégeknek még okoz egy-két álmatlan éjszakát, ha feltűnik a szobájukban és megmutatja nekik félelmetes arcát.

4.) A Hat hölgy kastélya a Chateau de Chenonceau, amihez hat híres francia nő – köztük Medici Katalin – élete kötődik. Neki köszönhetően is sikerült a francia konyha részévé tenni az Újvilágból származó haszonnövényeket, technológiákat

és eszközöket. Ez az időszak mérföldkő a francia konyhaművészet történetében. A mennyiség helyett a minőség lett a fontosabb.

5.) A legmesésebb kastély, a Château d'Ussé. A kastély arról híres, hogy Charles Perrault, a Piroska és a farkas, valamint a Hamupipőke című mesék szerzője ide képzelte el a Csipkerózsika történetét. A vártoronyban viaszfigurák idézik fel a mese egyes jeleneteit.

6.) A Château de Villandry a legszebb Loire-menti kastély. A csodás épület mellett Vízikert, Fűszer- és Gyógynövénykert, Konyhakert, Labirintus, Fogadó udvar és a Jardin d'amour, a szerelmek kertje is vonzza a látogatókat.

A vetítés harmadik részében útikalauzunk egy, a szomszédos Szlovákiában, Pozsonytól nem messze fekvő Gidrafán (Budmerice) található Loire-menti stílusban épült kastélyra hívta fel a figyelmünket. Ezt a fényűző palotát az 1880-as évek végén Pálffy János Ferenc gróf építtette teljes egészében a korabeli francia kastélyok mintájára. Az épület vadászkastélyként szolgált, amiben étellift és központi fűtés biztosította a lakók kényelmét.

Személyesen ugyan nem járhattunk ezekben a csodás kastélyokban, de a színes és érdekfeszítő úti beszámoló során betekinthettünk a korabeli francia uralkodók és főurak életmódjába, közvetve pedig részesei lehettünk a pompa, a gazdagság és bőség élményének.

Köszönjük Marikának és férjének ezt a látványos, érdekfeszítő, felejthetetlen előadást.

Tamás Beáta
Szlovák Nyugdíjasok Klubja

Kerületi elismerésben részesült a Keresztúri Szlovák Asszonykórus

Rákoskeresztúron az idei március 15-i megemlékezés az 1848-as Honvéd Emlék-műnél megrendezett hagyományos koszorúzási ünnepséggel vette kezdetét. A XVII. kerületben működő Szlovák Önkormányzat nevében Papné Polereczki Rozália és Pap László helyezte el a koszorút.

Ezen a napon nagy megtiszteltetés érte Asszonykórusunkat, ugyanis a „Rá-

koskeresztúri díj” kitüntetésben részesült. A díjátadó rendezvényre a Vigyázó Sándor Művelődési Központban került sor. A díjat Papné Polereczki Rozália, a szlovák nemzetiségi önkormányzat elnöke vette át Horváth Tamás Rákosmentente polgármesterétől. Ezúton is gratulálunk a kórus tagjainak, további sikeres éveket és fellépéseket kívánunk!

A díjátadóról egy riportfilm is készült, amely a Rákosmente TV Rákosmenti Krónikájában volt látható. Akit érdekel ez a felvétel erre a linkre kattintva tekintheti meg:

<https://www.youtube.com/watch?v=g3EjZg1Rc-k>

Bertók Bertalan